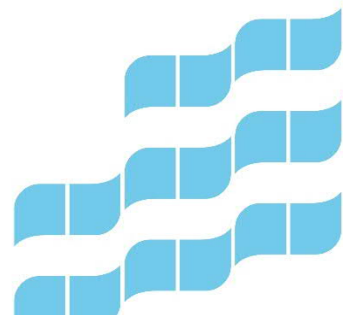
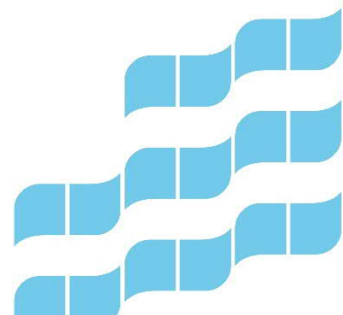

YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN JA KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN VALVONTAKERTOMUS VUODELTA 2023

SISÄLLYS

1. VALVONNAN KOHTEET JA VALVONTAVIRANOMAISET	3
2. TAMPEREEN YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJEN VALVONTA.....	4
2.1 Tampereen kaupungin valvonnan organisointi v. 2023	4
2.2 Yksityinen varhaiskasvatus Tampereella	4
2.3 Valvottavat yksiköt	5
2.4 Ohjaus, neuvonta ja valvonta ennalta ehkäisevänä toimintana	5
2.5 Valvontakäynnit	7
2.6 Toteutuneet käynnit.....	8
3. KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN TOIMINNAN VALVONTA	9
4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	9

1. VALVONNAN KOHTEET JA VALVONTAVIRANOMAISET

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa ja ohjausta säätelee varhaiskasvatuslaki (540/2018).

Varhaiskasvatuslain lisäksi valvontaa ja ohjausta säätelevät:

- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä (890/2022)
- EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009).

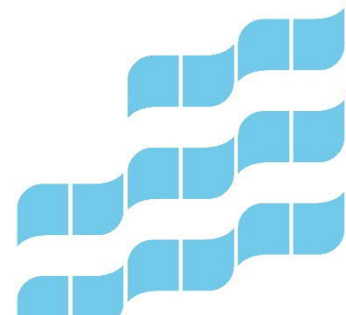
Varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta aluehallintovirasto, sosiaali- ja terveystieteiden lupavirasto Valvira sekä varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin tai sen määräämä viranhaltija.

Valvira ja aluehallintovirastot toteuttavat suunnitelmallista valvontaa yhdessä laatimansa valtakunnallisen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesti. Ensimmäinen valvontaohjelma julkaistiin v. 2020 alussa. Valvontaohjelman tavoitteena on yhdenmukaistaa varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa. Valvontaohjelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen valvonnan periaatteet ja vuosittaiset painopisteet. Vuosille 2023–2025 valvontaohjelma kohdistuu ilmiöpohjaisen ohjauksen ja neuvonnan ohella myös tarkastuksiin. Painopiste valvontaohjelmassa on uusien lakien toteuttamisen ohjauksessa sekä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen valvonnassa. Omavalvonnan ohjaus, neuvonta ja valvonta ovat osa valvontaohjelmaa.

Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Aluehallintovirasto toimii rekisterin pitäjänä yksityisten päiväkotien osalta. Varhaiskasvatuslain muutosten myötä yksityisten päiväkotien toiminta on ollut 1.1.2023 alkaen luvanvaraista ja jatkossa palveluntuottajat toimittavat lupahakemuksen toimintansa aloittamisesta tai muuttamisesta suoraan aluehallintovirastoon, joka antaa luvan toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen. Päiväkodin johtajan vaihtumisesta palveluntuottajat tekevät ilmoituksen suoraan aluehallintovirastoon. Kunnan valvonta ja ohjaus tarkistaa päiväkotitoimintaan tarkoitettut tilat ja laatii aluehallintovirastolle lausunnon. Jokaisen jo nyt toiminnassa olevan yksityisen palveluntuottajan on haettava lupaa päiväkotitoimintaan siirtymäkautena 1.1.2023–31.12.2026. Kunnassa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäiväkotien rekisterin ylläpitäjänä on jatkossakin kunnan valvontaviranomainen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on kirjattu perusopetuslain lukuun 8a. Kunta voi järjestää palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Kunta voi hankkia palvelut myös antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palveluntuottajalle. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään perusopetuslain mukaisesti (Perusopetuslaki 1136/2003 § 48b). Saadakseen toimintaan valtionosuutta kunnalla tulee olla Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista (Opetushallituksen määräykset 2011:1) johdettu kunnan oma toimintasuunnitelma.

2. TAMPEREEN YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJEN VALVONTA

2.1 Tampereen kaupungin valvonnan organisointi v. 2023

Sivistyspalvelujen palvelualueen, yhteisten palvelujen valvonnan ja ohjauksen vastuulle kuuluivat yksityisen varhaiskasvatuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valvonta ja ohjaus.

Yksityisen varhaiskasvatuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valvontaa ja ohjausta toteuttivat vuonna 2023 erikoissuunnittelija ja valvontakoordinaattori. Keväällä viiden kuukauden ja syksyllä kolmen kuukauden ajan resurssina oli kolmas määräaikainen valvontakoordinaattori, joka teki töitä 60 % työpanoksella. Toimistosihteerin on 1.8.2023 alkaen työskennellyt osan työajastaan valvonnassa ja ohjauksessa.

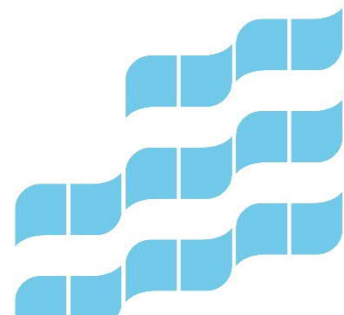
Tampereella varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on suunniteltu kokonaisuutena, huomioiden kunnan oma toiminta sekä yksityiset palveluntuottajat. Uudet toimijat ottavat yhteyttä palveluverkosta vastaavaan koordinaattoriin suunnitellessaan uutta toimipistettä, jotta selviää, onko suunniteltu toimipiste palveluverkon kannalta sopivassa paikassa.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkotyöstä vastaava koordinaattori oli mukana uusiin päiväkotitiloihin liittyvissä alustavissa tilakatselmuksissa, tontinluovutuksissa, väistötilakatselmuksissa ja käyttöönottotarkastuksissa. Sivistyspalvelujen palvelualueen johtaja toimi viranhaltijan roolissa yksityisen varhaiskasvatuksen valvontapäätösten osalta. Huoltajien muistutuksiin liittyvät vastaukset allekirjoittivat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelupäälliköt.

2.2 Yksityinen varhaiskasvatus Tampereella

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten suhteellinen osuus Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli 25.8 % (2022: 24 %), yhteensä 2104 lasta. Yksityisen hoidon tuella hoidettiin 300 lasta, ostopalvelupäiväkodeissa oli hoidossa keväällä 120 lasta ja syksyllä 73 lasta ja palvelusetelipäiväkodeissa oli hoidossa 1731 lasta. Palvelusetelillä järjestetyissä kerhoissa oli 35 lasta ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa oli 27 lasta.

Aiemmin yksityisen hoidon tuella toiminut Enkku Daycare aloitti palvelusetelipäiväkotina 1.3.2023. Tampereen ainoa ostopalvelupäiväkoti on syksystä 2023 alkaen ollut Svenska Barndaghemmet i Tammerfors. Ostopalvelupäiväkoti Pilke Pispalan sopimus päättyi heinäkuussa. Samoissa tiloissa aloitti Oravametsä Pispala 1.8.2023 palvelusetelipäiväkotina. Oravametsä Lielähti aloitti palvelusetelipäiväkotina 1.8.2023 Lintulammen päiväkodin remontoiduissa tiloissa. Touhula Lennokki aloitti palvelusetelipäiväkotina Härmälänrannassa 1.8.2023. Pikku Tutkijan päiväkotiketju lopetti toimintansa Tampereella vuoden 2023 alussa. Yksityisen hoidon tuella toiminut Päiväkoti Kiekkari lopetti toimintansa kesäkuussa 2023. Lentävänniemessä toiminut ryhmäperhepäiväkoti Pikkumajakka lopetti toimintansa kesäkuussa 2023. Vuoden aikana aloitti neljä uutta yksityistä perhepäivähoitajaa.

Palvelusetelikerhoja oli vuoden 2023 alussa kolmella palveluntuottajalla. Näistä kaksi lopetti toimintansa vuoden 2023 aikana.

2.3 Valvottavat yksiköt

Päiväkodit	
- ostopalvelu	2 (syksyllä 1)
- palveluseteli	33
- yksityisen hoidon tuki	5
Ryhmäperhepäiväkodit	13
Yksityiset perhepäivähoitajat	32
Palvelusetelikerhot	3

2.4 Ohjaus, neuvonta ja valvonta ennalta ehkäisevänä toimintana

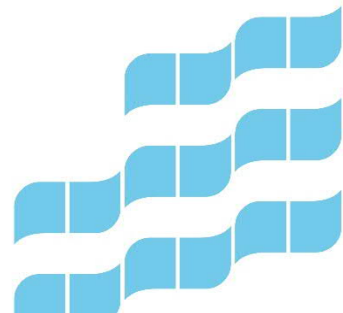
Toiminnan käynnistäminen uusissa toimitiloissa

Uusille toimijoille annetaan tilojen suunnittelun ja rakentamisen tueksi ja noudatettavaksi Tampereen päiväkotien suunnitteluohje, jonka päivitys valmistui keväällä 2023. Ohje sisältää erityiset osat sekä akustiikasta että pihoihin liittyvistä tarkennuksista.

Alustava tilakatselmus tehdään hyvissä ajoin ennen palveluntuottajan sitoutumista suunniteltuihin tiloihin. Uusien rakennettavien tilojen osalta alustava tilakatselmus tehdään pohjapiirustusten ja asemakuvan perusteella. Olemassa olevien tilojen osalta tehdään tiloihin aina alustava tarkastuskäynti. Mikäli tilat todetaan päiväkotitoimintaan soveltuvaksi, hoitaa palveluntuottaja tarvittavat luvat ja ilmoitukset itse eteenpäin. Hankkeen edetessä palveluverkosta vastaava koordinaattori antaa lausunnon Lupa.fi - palveluun varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Alustavia tilakatselmuksia tehtiin neljä, tontinluovutukseen liittyviä kokouksia oli viisi ja uusien päiväkotien käyttöönottotarkistuksia tehtiin neljä. Uusien perhepäivähoitajien kotiin tehtäviä tarkistuskäyntejä oli kolme.

Lausunnot aluehallintovirastolle

Varhaiskasvatuslain muutosten myötä yksityisten päiväkotien toiminta on ollut 1.1.2023 alkaen luvanvaraista ja jatkossa palveluntuottajat toimittavat lupahakemuksen toimintansa aloittamisesta tai muuttamisesta suoraan aluehallintovirastoon. Myös päiväkodin johtajan vaihtumisesta palveluntuottajat tekevät ilmoituksen aluehallintovirastoon. Aluehallintovirasto pyytää valvonnalta ja ohjaukselta lausuntoa, kun palveluntuottajalta tulee lupahakemus. Valvonta ja ohjaus tarkistaa päiväkotitoimintaan tarkoitetut tilat ja laatii lausunnon. Näitä lausuntoja tehtiin vuoden 2023 aikana seitsemän palveluntuottajan lupahakemuksiin, joiden päiväkodit

muodostavat noin puolet Tampereella toimivista yksityisistä päiväkodeista. Palveluntuottajia on kaikkiaan 20. Lausuntoja täydennettiin pelastus-, rakennusvalvonta- ja terveydensuojeluviranomaisilta saaduilla tiedoilla. Tietojen hankinta

Osa ennakoivasta valvonnasta perustuu dokumenttien keräämiseen ja seurantaan. Palveluntuottajat toimittivat kaksi kertaa vuodessa (helmikuussa ja syyskuussa) lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot. Toimintavuosi-ilmoitus pyydettiin elokuussa sekä päiväkodeilta että ryhmäperhepäiväkodeilta. Dokumenttien avulla valvottiin merkittäviä laadullisia asioita: henkilökunnan määrää ja kelpoisuuksia sekä lapsiryhmän kokoja. Henkilökunnan koulutustiedot uusien työntekijöiden osalta tarkastettiin valvontakäynneillä.

Palvelusetelisäntökirja

Palvelusetelipäiväkotien (33) valvonta perustuu sääntökirjaan. Tampereen kaupunkiseudulla on tehty yhteinen palvelusetelisäntökirja jo vuodesta 2013. Se koostuu kuntien yhteisestä ja kuntakohtaisesta osasta. Sääntökirja ja palvelusetelin arvo tarkistetaan aina parillisina vuosina. Kustannustason noususta johtuen palvelusetelin arvoon tehtiin indeksitarkastus 1.8.2023 alkaen. Lisäksi alle 3-vuotiaan kerroin on ollut 1.8.2023 alkaen 1,6, kun se oli aiemmin 1,51. Sääntökirjan päivitystyö aloitettiin syksyllä ja uusi sääntökirja otetaan käyttöön elokuussa 2024.

Ohjaus ja koulutus

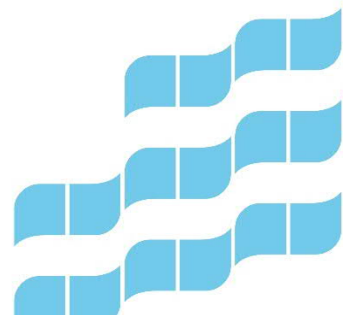
Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta ja tiedottamista kehitettiin avaamalla kaikille toimijoille yhteinen Teams -työtila informoinnin, koulutusmateriaalien ja lomakkeiden ylläpitoa varten.

Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksen sekä valvonnan ja ohjauksen toimijat järjestivät yksityisille palveluntuottajille yhteiset tilaisuudet ajankohtaisista asioista ja uudesta laatujärjestelmästä kesä- ja elokuussa. Tampereen kaupungin varhaiskasvatus otti 2023 käyttöön Karvin eli Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen laadunarviointi -järjestelmän, Valssin. Yksityisen varhaiskasvatuksen osallistumista laatujärjestelmään suositeltiin vahvasti. Valssi -järjestelmään lähti mukaan heti ensimmäisenä syksynä kaksi paikallista palveluntuottajaketjua sekä muutamia pieniä palveluntuottajia.

Päiväkotitoimintaa järjestäviä palveluntuottajia opastettiin aluehallintovirastolle tehtävissä lupa-asioissa.

Valvonta ja ohjaus järjesti yksityiselle varhaiskasvatukselle 13 iltakoulutusta vuoden 2023 aikana. Koulutukset keskittyivät pedagogiikkaan, lasten tuen järjestämiseen ja syksyllä erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten toimintaan. Koulutustilaisuuksiin osallistui 20–50 henkilöä/koulutus ja osa koulutuksista järjestettiin toimijoiden toivomuksesta Teamsin välityksellä. Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksella oli käytössä opetus- ja kulttuuriministeriön tuen ja inklusion kehittämiseen tarkoitettua hankerahaa. Hankeraha mahdollisti kuuden tukeen liittyvän koulutuksen tarjoamisen yksityisille toimijoille.

Perhepäivähoitajille järjestettiin oma lähikoulutusilta lokakuussa, jonka aiheena oli yhteisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen. Suunnitelma valmistuu kesällä 2024.

Tampereen kaupungin toiminnanohjausjärjestelmään eli eVakaan liittyviä ohjaustilaisuuksia järjestettiin palvelusetelipäiväkotien johtajille.

Aluehallintovirasto järjesti verkossa lukuisia ajankohtaisia koulutuksia ja näistä koulutuksista pyrittiin aktiivisesti tiedottamaan yksityisiä toimijoita.

2.5 Valvontakäynnit

Valvonnan ja ohjauksen vuosisuunnitelma 2023 hyväksyttiin sivistys- ja kulttuurilautakunnassa helmikuussa 2023. Valvonnan vuosisuunnitelmassa kuvattiin toiminnan lainsäädännöllinen perusta ja toteutettavat ohjaus-, neuvonta- ja seurantatoimet sekä toimenpiteet seurannan kehittämiseksi ja valvontakäyntien dokumentoimiseksi. Lautakunnalle raportoidaan valvonnan toteutumisesta valvontakertomuksella kerran vuodessa. Tarvittaessa lautakunnalle tiedotetaan valvonnan toteutumisesta useammin. Valvontakäyntejä tehtiin yksiköihin suunnitelman mukaisesti.

Päiväkoteihin tehtiin valvontakäynti vähintään kaksi kertaa vuoden aikana ja ryhmäperhepäiväkoteihin yksi käynti. Kaikkiin päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin tehtiin myös 1–2 ennalta ilmoittamatonta valvontakäyntiä. Lisääntyneiden epäkohtailmoitusten, kanteluiden ja muistutusten johdosta reaktiivisia valvontakäyntejä tehtiin päiväkoteihin aiempaa enemmän ja ne keskittyivät muutamiin yksiköihin.

Vuonna 2023 lasten huoltajat ja varhaiskasvatuksen työntekijät tekivät aiempaa enemmän muistutuksia ja epäkohtailmoituksia. Aluehallintovirasto siirsi valvontaan ja ohjaukseen seitsemän huoltajien tai työntekijöiden tekemää kantelua ja epäkohtailmoitusta ratkaistavaksi valvonta-asiana. Osa epäkohtailmoituksista tuli suoraan asiakkailta valvontaan ja ohjaukseen. Sivistyspalvelujen palvelualueen johtaja teki seitsemän valvontapäätöstä: yksi ei aiheuttanut valvontatoimenpiteitä, kaksi huomion kiinnittämispäätöstä, kolme huomautusta ja yhden määräyksen. Tämä on aiempaa enemmän, koska vuoden 2022 aikana annettiin vain kaksi huomion kiinnittämispäätöstä ja yksi määräys. Varhaiskasvatuksen palvelupäälliköt antoivat vastaukset kahteen huoltajan tekemään kanteluun.

Vuoden 2023 aikana tehtiin päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin

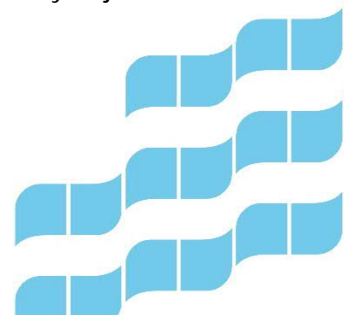
- 3 palvelusetelitoimijaksi hakeutumiseen liittyvää neuvottelua
- 4 alustavaa tilakatselmusta (myös olemassa olevien tilojen muutokset)
- 6 käyttöönottotarkastusta
- 5 tontinluovutuksiin liittyvää neuvottelua palveluntuottajien ja rakentajien kanssa.

Lisäksi tehtiin suuri määrä ohjausta ja neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse.

Valvontaa, ohjausta ja seurantaa toteutettiin Tampereen kaupunkiseudulle laadittujen asiakirjojen avulla. Asiakirjat on laadittu toimintamuodoittain sekä erikseen aloittaville palveluntuottajille ja jo toiminnassa oleville palveluntuottajille.

Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajien tuki

Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajat toimivat yksityisten toimijoiden ja huoltajien apuna lasten tukeen liittyvissä asioissa. Erityisopettajat toteuttivat konsultaatio- ja palveluohjauskäyntejä sekä

käynnistivät pedagogiset tuen tiimit kaikissa yksityisissä päiväkodeissa. Yksittäisen lapsen tukea suunniteltiin lapsen varhaiskasvatussuunnitelmapalaverissa yhdessä huoltajien ja lapsiryhmän kasvattajien kanssa.

Kevään ajan 28 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa oli vastuussa kunnallisen varhaiskasvatuksen lisäksi myös yksityisen varhaiskasvatuksen konsultaatiosta. Toimintamallia muutettiin 1.8.2023 alkaen siten, että kolme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa vastaavat yhdessä yksityisen varhaiskasvatuksen konsultoinnista. He tekevät tiivistä yhteistyötä valvonnan ja ohjauksen valvontakoordinaattoreiden kanssa.

Terveydellisten olojen tarkastukset

Valvontakoordinaattorit osallistuivat Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelman mukaisesti terveydellisten olojen tarkastuksiin. Edellä mainittuja tarkastuksia tehdään jo toimiviin yksiköihin kolmen-neljän vuoden välein. Vuoden aikana osallistuttiin seitsemän yksityisen päiväkodin ja kolmen ryhmäperhepäiväkodin terveydellisten olojen tarkastukseen.

Aiemmista vuosista poiketen valvontaan ja ohjaukseen tuli epäkohtailmoituksia liittyen päiväkotien siisteyteen. Ylimääräisiä tarkastuksia näihin päiväkoteihin tehtiin terveydensuojelutarkastajan kanssa kahdeksan ja käynnit koskivat neljää eri päiväkotia.

2.6 Toteutuneet käynnit

Alla oleviin taulukoihin on koottu tiedot valvonta- ja ohjauksen käynneistä toimintamuodoittain.

Päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit

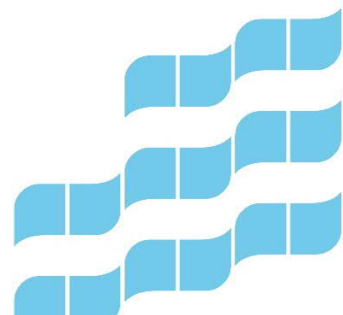
Valvonnan kohteet	Yksiköitä yhteensä	Valvontakäynnit yhteensä	joista			Uusien yksiköiden tarkastukset	
			määräaikaiskäyntejä	terveydellisten olojen tarkastuksia	ennalta ilmoittamattomia	alustavia tilakatselmuksia	käyttöönotto-tarkastuksia
Päiväkodit	40 (41)	137 (161)	77 (72)	7 (6) + 8 siivoustarkastusta	45 (83)	4 (10)	6 (3)
Ryhmäperhepäiväkodit	13 (14)	32 (52)	15 (19)	3 (5)	14 (28)	0 (0)	0 (0)

(suluissa v. 2022 toimijoiden määrät ja toteutuneet käynnit)

Perhepäivähoitajat

	Toimivat perhepäivähoitajat	Valvontakäynnit	Aloitusfoihin osallistuneet uudet hoitajat	Uuden hoitajan kotikäynti ja toiminnan aloittaminen
Perhepäivähoitajat	32(49)	16 (17)	2 (1)	4 (1)

(suluissa v. 2022 toimijoiden määrät ja toteutuneet käynnit)

Yksityisenä perhepäivähoitajana työskentelyn voi aloittaa määräaikaisella luvalla ilman alalle soveltuvaa koulutusta. Määräaika on maksimissaan yksi vuosi. Seutukunnallisesti on linjattu, että voidakseen jatkaa työskentelyä määräajan jälkeen hoitajan on hakeuduttava suorittamaan kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto (aiemmin perhepäivähoitajan ammattitutkinto). Valvonnasta ja ohjauksesta osallistuttiin kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkintoa suorittavien henkilöiden tutkintotilaisuuksiin havaintokäynnein ja tutkintotilaisuuksien arviointikeskusteluihin työelämäarvioijina yhteensä kaksi kertaa. Ko. ammattitutkintoa suoritti yksi perhepäivähoitaja.

3. KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN TOIMINNAN VALVONTA

Tampereen kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma sekä järjestämisen periaatteet hyväksyttiin Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 14.6.2022.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityisten palveluntuottajien toimipisteisiin tehdään valvontakäynti vuosittain. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityisiä palveluntuottajia oli keväällä 15 ja syksyllä 14. Palveluntuottajat toimivat 26 toimipisteessä, joiden toiminta jakautui n. 53 toimintaryhmään. Ryhmiä jaettiin toiminnallisesti pienempiin ryhmiin, mikäli koulujen tilaratkaisut sallivat jakamisen. Suurin osa yksityisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmistä toimi koulujen tiloissa. Osa toimi omissa tiloissa esim. seurakuntataloilla tai vuokratiloissa. Kaikkiaan näiden ryhmien toimintaan osallistui keväällä 2023 tilastointipäivän 20.9.2022 mukaan 1401 lasta, joka on 41% kaikista aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvista lapsista. Syksyllä 2023 yksityisten toimijoiden kerhoihin osallistui 1290 lasta, joka on 38% kaikista aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvista lapsista.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityiset palveluntuottajat

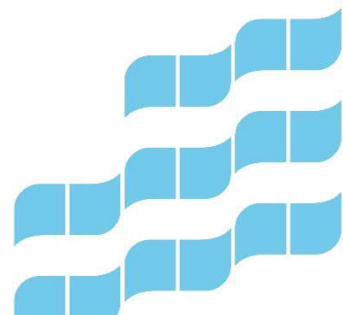
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	Palveluntuottajien määrä	Toimipisteiden määrä	Ohjaukseyntien määrä
Yksityiset palveluntuottajat	15 (15)	26 (27)	27 (28)

(suluissa v. 2022 toimijoiden määrät ja toteutuneet käynnit)

4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston varhaiskasvatuksen ylitarkastajien kanssa tehtiin yhteistyötä ennakoivan ohjauksen näkökulmasta. Aluehallintovirasto järjesti lupamenettelyyn liittyviä koulutustilaisuuksia sekä palveluntuottajille että valvontaviranomaisille. Myös ns. jälkikäteisen valvonnan eli asiakkaan yksityisistä päiväkodeista tekemien epäkohtailmoitusten ja muistutusten asioissa saatiin apua aluehallintovirastolta.

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksen ja valvonnan kehittämistä jatkettiin osallistumalla aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudun varhaiskasvatuksen työryhmän toimintaan. Valvonnan ja ohjauksen tiimi on

tehnyt tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmän kanssa. Yhteisiä tapaamisia on järjestetty kuukausittain, syksystä 2023 alkaen myös varhaiskasvatuksen asiakaspalveluyksikön kanssa.

Tampereen perhekeskus -toiminnan kehittäminen on jatkunut vuodesta 2019. Lapset puheeksi – menetelmän koulutus ja käyttöönotto on osa perhekeskustoimintaa. Syksyllä 2023 tamperelainen yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja lähti mukaan Lapset puheeksi menetelmän -pilotointiin yhdessä valvonnan ja ohjauksen kanssa. Kokeilun tavoitteena on tarjota Lapset puheeksi -keskustelu kaikille päiväkodin varhaiskasvatuksen asiakasperheille matalan kynnyksen interventiona perheiden psyykkisten voimavarojen tukemiseksi. Kokeilun palaute ensimmäisen syksyn osalta on ollut positiivinen. Tarkempi arviointi tehdään pilotoinnin loppuvaiheessa keväällä 2024.

Yksityisille toimijoille järjestettävät koulutukset keskittyivät alle 3-vuotiaiden lasten pedagogiikkaan ja lapsen tarvitseman tuen järjestämiseen. Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksen digiohjaajat järjestivät kaksi koulutustilaisuutta ja tarjosivat myös konsultaatiomahdollisuuden yksityisille päiväkodeille. Perhepäivähoitajien kanssa aloitettiin yhteisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatiminen. Suunnitelma valmistuu vuoden 2024 aikana.

Päiväkoteihin tehtiin vuonna 2023 yhteensä 137 valvontakäyntiä, vastaava luku oli 161 vuonna 2022. Ennalta ilmoitettujen auditointikäyntien määrä on jonkin verran lisääntynyt, ennalta ilmoittamattomien käyntien määrää on vähennetty. Valvontakäynneillä kehitettiin toimintaa yhdessä palveluntuottajien ja henkilökunnan kanssa. Jokaiseen päiväkotiin tehtiin varsinaisen määräaikaikäynnin lisäksi ns. pedagoginen valvontakäynti. Varhaiskasvatuksen valvontakäynneillä on pohdittu muun muassa omavalvonnan toteutumista, turvallisuutta (mm. lähiesintäsuunnitelma), lapsen tuen järjestämistä ja pedagogiikkaa. Valvontakäynneillä nousivat esiin sijaisten rekrytointiin ja johtamiseen liittyvät haasteet. Myös vakituisten, kelpoisuusehdot täyttävien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi oli suuri haaste palveluntuottajilla.

Tampereen kaupungin yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaan ja ohjaukseen tuli yksityisten päiväkotien lasten huoltajilta ja työntekijöiltä yhteydenottoja ja epäkohtailmoituksia. Ilmoitusten mukaan päiväkodin johtamisessa oli ongelmia, henkilöstömitoitus lapsiryhmissä ei ollut lainmukainen, pedagoginen toiminta oli vaarantunut, samoin henkilökunnan työhyvinvointi ja jaksaminen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmien valvontakäynneillä kiinnitettiin erityistä huomiota tilojen käyttöön ja turvallisuuteen sekä toiminnan laatuun ja lasten osallisuuteen.

